

Palača svete kongregacije de Propaganda fide v Rimu.

Sv. kongregacija de Propaganda fide.

Kakor vsako leto in kakor sploh zahtevajo naša pravila, je tudi letos gospa generalna voditeljica, grofica Ledóchowska dala sveti kongregaciji de Propaganda fide v vpogled natančno poročilo o darovih, ki so jih blagovolili dobrotniki nam izročiti, in o tem, kako so se te vsote uporabile. Nj. eminenca kardinal-prefekt je blagovolil nato pisati pismo, ki ne navdaja s svetim veseljem le tiste, na katero je naslovljeno in njenih sotrudnic, ampak bo tudi vsem našim dobrotnikom v sladko zadoščenje.

Protokol-št. 506/1912.

Predmet:
Odgovor na letna poročila.

Rim, 22. maj, travna 1912.

Gospa grofica!

Prejel sem Vaše pismo z dne 5. sušca z računskimi poročili o delovanju Družbe sv. Petra Klaverja vred. Iz tega, z veliko pridnostjo sestavljenega poročila izprevidim napredek, ki ga je izkazala Družba kljub različnim od Vas označenim zaprekam. Vsega skupaj se je razdelilo l. 1911 K 262.457, torej za K 68.225 več kakor prejšnje leto. To razveseljujoče dejstvo

bo zlasti tistim v zadoščenje, katerim je posebno na srcu apostolstvo med črnci in ki ljubijo to Družbo.

Pospeševati se je pričelo tudi različne ustanove, s katerih pomočjo bi se moglo vzgojiti domačo duhovščino. Letos ste mogli pridjati drugim računskim poročilom tudi izkaz raznih kapitalij, ki jih polagoma pridobivate.

Vse to dokazuje, gospa grofica, da Gospod Vaš trud bogato blagoslavlja. Veseleč se z Vami dobrih uspehov in velike požrtvovalnosti, s katero vodite prezaslužno Družbo, se Vam zahvaljujem za poslana mi računska poročila in pošiljam Vam in Vašim sotrudnicam svoj blagoslov.

V. blagorodju

V. v. gospa grofica
Marija Terezija Ledóchowska,
generalna voditeljica, Družbe
sv. Petra Klaverja.
Rim.

zelo vdani služabnik
Fr. H. Ma Card. Gotti,
prefekt.
C. Laurenti,
tajnik.

Na obrežju jezera Leopolda II.¹

(Poročilo o apostolskem potovanju o. Van Houte, iz družbe Brezmadežnega Srca Marijinega, generalni voditeljici Družbe sv. Petra Klaverja.)

(Konec.)

25. vinotoka. Prihod v Titimbongo, ki ni ravno znamenito selo. Prihodnji dan smo dospeli v enakih razmerah kakor prejšnjega dne v štirih urah v malo selo Boino. En sam katehet oskrbuje obe vasi z zadovoljivim uspehom, dasi so ondotni ljudje zelo mlačni. Vsekakor bo pa Bog blagoslovil teh par ur, katere prehodi katehet enkrat ali dvakrat v tednu po stezah, ki tvorijo le široko močvirje, da se prepriča, bi li ne bilo treba kje pomoči ali krsta kakemu umirajočemu. Pogosto naleti na slabo in vrniti se mora brez uspeha in še ozmerjan in opsovan povrhu. Z mnogimi drugimi bi lahko rekel: „Drugi bodo z veseljem želi, kar mi sedaj sejemo.“

27. vinotoka. Korakali smo pet in pol ure vedno po močvirju in vodi in dospeli v Bokute. Med potjo nas je dobil močen dež. Kateheti so nam predstavili svoje zveste slušatelje, katerih število še sicer ni veliko, pa vendar polagoma raste. Pritožujejo se, da se jim še ni posrečilo nobe-

¹ Glej zemljevid v „Odmehu“ št. 1., stran 9.

nega umirajočega krstiti, dasiravno bivajo že dalje časa v tem kraju. Povedali so mi sledečo dogodbico, ki pojasnjuje položaj. Neki katehumen, deček Ukote, je bil zelo težko bolan. Ker je čutil, da se mu bliža konec, je prosil mater, naj pokliče kateheta, da bi ga krstil. Mati pa ni hotela uslišati njegove prošnje. Rekla je, da je krst čaranje, ki le smrt pospeši. On je pa prosil in jokal zastonj in umrl brez krsta. Seveda sedaj nekateri trdijo, da se je pred smrtjo prekrižal in da je zato umrl. To pa je nesramna laž, s katero napadajo našo sveto vero. V resnici, hudobni duh se lahko veseli vsled lahkovernosti teh ljudij napram takim nesramnostim. Pravili so, da so si protestantski katehetje domačinom upali lagati, da je Bog prepovedal kaditi in piti palmov sok; katoliški misijonarji pa in katehetje, so rekli, kadijo in pijejo palmov sok in ne ravnajo prav. Taki in mnogi drugi predsodki, kakor n. pr., da krst mori, se pač zavrnejo, bo rekel marsikdo. Gotovo bi se lahko Evropejci iz tega norčevali, toda če imajo enkrat črnci kak predsodek, potem ne pomaga noben dokaz, nobena beseda jih ne prepriča o nasprotnem. Prepričati jih o tem more le kako dejanje, kakor n. pr. sledeči dogodek, če se recimo ljudem, ki so imeli tak predsodek, potem ko so sprejeli v silo sveti krst, takoj zboljša zdravstveno stanje ali da čisto ozdravijo. V takem slučaju bi si pa koj domišljevali, da je krst kako močno, lečilno sredstvo za telo.

29. vinotoka. Neki katehet mi je naznanil, da zahtevajo v vasi Lukongo, ki je od Bokut en dan hodá oddaljena, misijonarje. Take priložnosti, ki je v tem kraju zelo redka, nisem smel zamuditi in podal sem se zgodaj na pot; svojega sobrata sem pustil v Bokutah. Po deset in pol urnem potovanju, ko smo morali dvakrat okoli tri četrt ure bresti po vodi do pasú, smo prišli končno v Lukongo, ko se je začelo že mračiti. Samo štirje ali pet nosačev me je spremljalo, ki so mi nesli to, kar sem za dva ali tri dni neobhodno potreboval. Drugi moji nosači so rekli: „Pater, tosuki,“ to je „mi smo utrujeni do smrti“. Po vseh potovanjih po močvirju, katera smo že napravili, nisem mogel od njih zahtevati, da bi me to pot spremljali. Vzel sem le one s seboj, ki so šli prostovoljno. Za to potovanje sem bil prebogato poplačan. V Lukongo še niso bili nikoli misijonarji; zato so me sprejeli z radovednostjo, pa tudi s strahom. Črnci so od narave zelo sebični in si v začetku ne morejo predstavljati, da prihaja Evropejec k njim iz drugega vzroka, kakor le v lastnem interesu in zaradi svojega dobička. „V začetku“ pravim, kajti potem ko se enkrat belokožcev pri-

vadijo, dobijo kmalu pravo sodbo o osebah in stvareh, dasiravno še ne morejo tako kmalu razumeti daritvenega veselja.

Ko so ljudje v Lukongo enkrat spoznali, s kom imajo opraviti, prihiteli so hitro skupaj in dokazov sočustva s plesom in prekipevajočim veseljem niso mogli dovolj spricati. Kmalu sem jim pa prekinil to veselje in zapovedal, naj bo mir. Hotel sem porabiti to priložnost zato, da bi govoril veliki množici o veri, ki je bila še večini skrivnost. Potem je ponovil moj prvi katehet vse v kratkih besedah, da bi jim tem bolj v srce vtisnil in to, česar niso razumeli, dostavil, kajti narečje, katero se govori v Inongo in ki sem ga rabil jaz, se je razločevalo od tega, ki ga govore v tem kraju. Slično je v celem Kongo: s petdesetimi narečji bi še ne mogel povsod shajati.

Po pouku je prišlo približno 100 oseb, da bi se vpi-sali kot katehumeni; in kar je še več, taki, ki so bolj omikani, so me prosili, da bi jih naučil krščevati, da bi tako lahko sami krščevali umirajoče, dokler ne dobijo kateheta. Poglavar vasi mi je zelo rad pokazal vse bolnike; našel sem dva od teh, ki sta bila težko bolna in ni bilo upanja, da bi ozdravela. Gotovo ni lahko vcepiti ljudem v tako kratkem času potrebne resnice, posebno takim, ki še nimajo prave ideje o Bogu. Z dobro voljo in božjo pomočjo se mi je vendar posrečilo in mogel sem jim podeliti sveti krst, potem ko so izpolnili vse predpogoje. V resnici se lahko pri tako dobrem mišljenju spozna, kako dopolnjuje milost pomanjkanje znanja. Ko bi bil to edini uspeh mojega potovanja v Lukongo, bi že bil s tem bogato odškodovan za napornost poti. Toda s svojo prisotnostjo v Lukongo, ki ima približno 1000 prebivalcev, sem lahko prinesel, sicer samo indirektno, mnogim selom v okolici blagonosno poročilo; ta so bila namreč tega dne slučajno, ali bolje rečeno, po božji naredbi zastopana v Lukongo in tako sem bil povabljen, da bi obiskal še nekaj vasi v okolici. Toda obisk sem moral na pozneje preložiti, kajti v Bokutah so me čakali moj mladi sobrat in drugi spremljevalci, s katerimi sem se že želel združiti. Mali ovinek v Lukongo je bil ovenčan s krasnim uspehom. Kakor se razvidi, donaša Bog svojim misijonarjem poleg malih neprilik in težkoč tudi veliko tolažbo.

1. listopada. Na dan vseh svetnikov! Zapustili smo Bokute in praznovali smo velik praznik v katehumenatu v Masimbi, sicer ne tako zelo svečano kakor v Inongo v materini hiši jezerske pokrajine, pa vendar z velikim prazniškim veseljem v srcu. Sedaj smo zopet v deželi Basangerov,

kateri rod je še najbolj okužen od krivoverstva. Toda tudi v protestantski veri ni to ljudstvo dobro poučeno. Vse, kar znajo, so le, kakor rečeno, nekateri predsodki do naše svete vere. Nikoli nisem moči teh predsodkov bolje spoznal, kakor v onih dveh dneh, katera sem tukaj preživel. Neko žensko, ki je trpela na hudi mrtvičnosti, so že mnogokrat obiskali naši katehetje, ki so se zastonj trudili, da bi iztrgali ubožico iz krempljev hudobnega duha. Klical sem na pomoč usmiljeno Mater božjo in se podal k njej. Skušal sem ji pojasniti, kako krivi so predsodki do svetega krsta. „Sem li jaz“, rekel sem, „in ti, ki so z menoj in še toliko drugih, ki so bili v Inongo in drugod krščeni, smo li mi umrli?“ Zastonj. „Ne,“ rekla je, „vi me hočete začarati in s krstom uničiti.“ Poskusil sem z drugimi dokazi. Vedno isti odgovor. In ko sem govoril o peklu, je odgovorila: „Dobro, v ogenj sem že pripravljena iti, l o b o p o, to mi je vseeno.“ Nad pol ure sem jo nagovarjal in sem samo tupatam malo prenehal, da bi klical Marijo na pomoč. Moral sem se umakniti, zanašajoč se na priprošnjo Matere božje in upajoč, da bo vendar milost zmagala. Katehiste sem bodril, naj nadaljujejo poskušnje.

Nisem si mogel kaj, da ne bi mislil na Ukunde, katere sem pred tremi meseci obiskal in me je vsako selo prosilo, da bi jim dal navodilo za podelitev svetega krsta, da lahko v slučaju, ko bi ne bilo dosti katehetov na razpolago, večje število katehumenov podeljuje sveti krst. V neko drugo vas so prišli domačini dan hoda h katehetu, da bi šel k bolni ženski. Napočila je že noč, ko se je podal na pot. Gotovo je, da duh božje milosti veje, kamor hoče; vendar si ne moremo prav predstavljati pogubonosnega vpliva, katerega imajo privrženci krivoverstva.

3. listopada. Penge je vas v Pokrajini Basangerod in sedež dveh katehumenatov, protestantskega, kateri obstoja že več let in katoliškega, katerega smo šele pred kratkim ustanovili. Tukaj, kakor v vseh tukajšnjih krajih, smo z božjo pomočjo hrabro pričeli boj. Začetek je bil za naše katehiste zelo težak; nihče ni prišel, da bi jih poslušal. Zvečer pri pouku in molitvi so sami pokleknili, da bi molili; drugi so jih pa zasmehovali. Zdaj prihaja okoli 60 oseb, od teh polovica odraslih, h pouku in molitvi. Poglavar Eli ba, zelo razumen mož, je do tedaj občeval s protestanti, toda oba ona večera, katera sem tam prebil, me je s pazljivostjo poslušal, ko sem predaval o naši sveti veri. Naklonjen je še mnogoženstvu in to je še pač edina zapreka, ki ga zadržuje od našega pouka v krščanskem nauku. Toda tudi v Pengi

je začetek le storjen. Z zadoščenjem mi kažejo katehisti imenik krščenih umirajočih; od nekaj mesecev sem jih je osem. Torej se kaže tudi tukaj velik uspeh. Glavni okraj Penge obsega 26 vasi, ki so manjšega pomena nego Penge. Poprej nas tam sploh poznali niso, od onega časa sem pa, ko smo ustanovili katehumenat v Penge, nas mnogokrat zahtevajo. Žal, da nam manjka potrebnih sredstev, da ne moremo povsod nastaviti dragih sodelovalcev, katehistov. Poglavar Eliba hoče imeti najrazumnejšega dečka našega misijona; pravi, da moramo pri njem ustanoviti primerno šolo.

5. listopada. Iz Penge smo dospeli po štiriurnem hodu, dve uri smo hodili po obsežnem močvirju jezera Leopolda II. v Bongo, kjer se nahaja državna pošta in nas je poštni načelnik prav prijazno sprejel. Kakor v vseh državnih službah, tako so tudi tukaj delavci, vojaki s svojimi ženami in otroci vsi skupaj katehumeni. Tu ni takorekoč nobene izjeme; ti ljudje, ki so že bolj omikani kakor njihovi sobratje, ki žive po goščavah, nimajo več onih sirovih predsodkov, kakor jih najdemo pri zadnjih. Imenujejo se „Basengi“, to je domačini in v tem se razlikujejo od belokožcev. Obrekovanje in laži krivih prorokov nimajo pri njih nobenega vpliva. Že dolgo pred koncem dveh izpitnih let, katero dobo zahtevamo za pripravo sv. krsta, hočejo z dobrohotno vsiljivostjo nas pripraviti, da bi začeli prej krščevati. In ne morejo si predstavljati, vsaj zdi se tako, kako moremo biti tako neizprosní. „Ali niste prišli zaradi nas v Kongo?“ tako so rekli. Vseh skupaj se nahaja v Bongo 150 katehumenov.

7. listopada. Zapustili smo Bongo z upanjem, da pridemo še isti dan v Mbale. Toda ker smo srečali velikanskega povodnega konja, smo bili primorani prenočiti v goščavi. Ubili smo žival in naši veslarji so imeli veselo pojedino.

8. listopada. Mbale se imenuje lahko sestra Lokange. Mišljenje domačinov, ki niso več „Basengi“, je splošno dobro. Bo li štel Mbale o Božiču svoje prve kristjane, okoli dvajset izvoljencev?

10. listopada. Ko smo bili tri in pol tedna odsotni, prepeljali smo se zopet čez jezero v Inongo. Na tem potovanju nismo srečali one sanjarske navdušenosti, kakor se je kazala pred tremi meseci, ko sem obiskal Ukunde. Vendar pa smo, izvzemši nekaj žalostnih dogodiljajev, doživeli mnogo tolažilnega in milost božja bo, v zvezi z molitvami naših spreobrnjencev in vseh vernih duš katoliškega sveta, to trdnjavo, katero smo že dostikrat napadli, gotovo porušila.

Sobratje v Inongo so čakali z nestrpnostjo na našo vrnitev. Potrebna so bila namreč druga potovanja po drugih krajih in patri so morali ravno čakati na vrnitev jadrnice, ki jo imamo na razpolago, preden so mogli nastopiti potovanje. Kakor rečeno, bilo bi absolutno potrebno, da bi se istočasno moglo potovati na različne strani. Upamo za gotovo, da se bodo našla velikodušna srca, ki nas bodo podpirala, da si bomo lahko nabavili še drugo jadrnico.

Kanonična vizitacija

v Kafrariji, delu apostol. vikariata Natal.

(Piše škof Dellale, O. M. I.)

Kafrarija ali prava dežela Kafrov je zelo velika pokrajina, ki ima nad en milijon prebivalcev različnih plemen. Na severo-zahodu prebivajo Basuti, bolj proti vzhodu Pondi, na jugu Jembusi. Razen Bushmenov (čopavcev) in Hotentotov ni na jugu Afrike nobenega bolj revnega, nenravnega rodu, kakor so Pondi in Jembusi. V veliki množini stanujejo v ravnini in po hribih. V revnih vaseh bi lahko naštel na tisoče koč, ki so slikovito razvrščene; nobeno drevo ne pretрга pustega enoličja pokrajine, kjer se neprenehoma razprostirajo te kočice. To so rdeči Kafri, ki se imenujejo tako zaradi rdečega krila, ki je vsa njihova obleka. Ta krila pomočijo v rdečo barvo, s katero se namažejo včasih tudi po obrazu in telesu.

Koliko dela imajo misijonarji v sredi med temi narodi, ki še tiče v senci smrti! Žal, da so nas različne protestantske sekte prehitile; trdno so se naselile in za druge ni več prostora! Postava veleva, da se sme kaka nova šola sezidati le v kraju, ki je najmanj štiri milje oddaljen od onega, kjer šola že stoji in protestantje imajo povsod šole. Ko bi vsaj toliko skrbeli za duše peščice Kafrov, katere vabijo k sebi, da bi jih boljše vzgojevali! Navadno jih pa niti ne poučujejo. Njihovo krščanstvo se kaže v tem, da nosijo evropsko obleko in pojejo nekatere pesmi. Posledica tega je, da takozvani misijonarji (z malimi izjemami) pripuste, da krščanske divjake belokožci in pogani zasramujejo, namesto da bi jih pripravljali za sprejem vere.

Pozneje, če nam bo Bog znamenite pripomočke in večje število misijonarjev poslal, bomo mogoče lahko razpeli mrežo

veselega poročila. Do tedaj nam ne preostaja nič drugega, kakor da s krvavečim srcem molimo in zaupamo na božjo previdnost. — Med Basuti imamo zelo imenitne misijonske postojanke, a med drugimi narodi samo eno. Oj kako trnjev misijon! —

Obiskal sem to postojanko na svoji vizitaciji. Bila je to zelo dolga in težavna vožnja. Peljal sem se 1200 *km* daleč na dvokolnici, in sicer po potih, kamor si upa le Afrikanec. Morali smo plezati na vrh hriba in potem skoro navpično zopet po strminah navzdol. Noč in dan vedno naprej, ne da bi se odpočili, včasih v najhujši vročini ali med najhujšo ploho, ali v metežu, v nevarnosti, da se lahko voz razbije, 80 *km* vstran od vsake delavnice, kjer bi se mogla izvršiti popravila. Toda misijonarjev angel varuh nas je varoval in vsled spretnosti in previdnosti mojega kočijaža, visokočasti tega o. Le Bras, se je vse dobro izteklo.

Obiskal sem torej misijon v Keilandu. Nahaja se onstran reke Kei, spada zato pod sosednji vikariat, domačini pa stanujejo v mojem vikariatu. Zato mora vsak dan pater, ki vodi misijon, reko prepluti, da pride k svojim ubogim črnokožcem. Po zimi je to lahko, toda v onem letnem času, ko neprenehoma dežuje, naraste reka v deroč veletok, ki vse seboj odnese in pri vsaki prevožnji je življenje patrovo v nevarnosti. Misijon ima dve podružnici v mojem vikariatu, Salievo in Sigudu, kjer se misijonar že blizu deset let prizadeva, da bi spreobrnil ljudi. Ubogi misijonar!

Že deset let biva v Sigudu in vendar še ni niti eni duši zasvetila luč vere. Toda njegov trud ni zaman; s solzami seje on, kar bodo drugi z veseljem želi. Njegova šola, katero je odvzel protestantom, bo polagoma ljudstvo oživljala in njegovi učenci se bodo množili kakor testo milosti in sčasoma ljudstvo povzdignili. Ta nada mu še daje pogum, kajti celo v resnem trenutku, ko je že smrt za njihovimi petami, branijo se te uboge, sprijene stvari spreobrniti se k Bogu. —

Če primerjamo Salievo s Sigudu, jo lahko imenujemo raj. Tu biva čvrsto jedro navdušenih kristjanov, ki močno hrepene po besedi božji in svetem Rešnjem Telesu. Koliko veselje sem občutil, ko sem videl te dobre, srčne črnokožce! Stari poglavar v Salievi je umrl dva dni pred mojim prihodom, in sicer nekaj ur pozneje, ko je prejel sveti krst. Imel je še torej čas, da je svojo vero in spreobrnjenje vsem naznanil ter uredil, da se niso godile pri njegovem pogrebu poganske ceremonije. Odsotni misijonar se ni mogel udeležiti pogreba, zato sem pa šel jaz, potem ko sem opravil

daritev svete maše in podelil sveto obhajilo vernikom, k njegovemu grobu, da bi ga blagoslovil. Porabil sem priliko ter izpregovoril vsem navzočim resne besede in nisem dvomil, da bo zgled starega, tako priljubljenega poglavarja pogansko ljudstvo koristno pretresel. Malo krdelo vernikov v Salievi bo čisto samo v sredini med neštevilnimi pogani rodilo zrno, ki se bo razvilo ter zrastle v mogočno drevo.

Ko bi nam pač molitev Družbe sv. Petra Klaverja in velikodušnost onih src, ki so vneti za razširjanje kraljestva božjega, pomagala rešiti te uboge, sprijene in nevedne duše, ki so tudi po božji podobi ustvarjene in odkupljene s trpljenjem Odrešenikovim.

Obrežje slonove kosti.

Šege in običaji. — Razširjanju vere nasprotujoče zapreke.

(Iz pismem preč. o. I. Lohierja, misijonarja Lyonske misijonske družbe.)

Cele zvezke bi lahko napisal o kupčiji z zamorci, o slabem ravnanju s sužnji v časih, ko se je delalo z Afričanom kakor s kako rečjo, kakor z blagom, ki je bilo ob Gvineji vkrcano, v Braziliji in v celi Ameriki razprodano, v trdo delo, trpljenje in smrt v rudokopih, v težavne posle na plantažah, v močvirjih, pod žgočo vročino in pretepajočimi neizprosnimi nadzorniki in gospodi. „Ebenovina!“ S to besedo so zaznamovali del človeštva, stvari božjih, od Boga za Kristusa izbranih stvari. Tu je bilo za krščansko Evropo na razpolago veliko dela ljubezni, dela verskega oznanila in civilizacije. Zdaj je to delo vsled velikodušnih src začeto, in že je usoda otrok Kamovih manj obžalovanja vredna. Toda preden bo vse črno pleme oproščeno iz sužnosti satanove in bo vse na Zamorskem v Kristusu obnovljeno zacvetelo v sveži pomladi, — „omnia instaurare in Christo“ — bo treba še mnogo dela. — Koliko verig še vklepa otroke afriških dežel in jim ovira pot do Boga, do Kristusa.

Zamorci imajo sirove šege. Imajo strupe, ki umorijo v eni uri, zopet druge, ki v dveh urah, tretje, ki v treh urah. Fetiš ali njihov duhovnik da piti to zdravilo in čez eno uro ali morebiti čez tri dni je bolnik čisto zdrav, to se pravi mrtev vsled zastrupljenja! To sredstvo se je v Bononi tako pogosto rabilo, da so nekateri deli dežele takorekoč polje mrličev. Črnci nimajo pokopališč, pokopavajo svoje mrličev

vseповsod okoli svojih vasi in tudi v kočah. Če se v bližini izsekava ali koplje, pridejo skoro povsod do grobov. O skrbi za zdravje ti ljudje nimajo pojma.

Danes pokopavajo v Bononi po poganski šegi enega domačina. Bonona, metropola vseh malih naselbin v okolici, je tudi njihova metropola, t. j. njihovo mesto mrtvih. Če kdo umre na ne preveč oddaljeni plantaži, preneso njegovo truplo v Bonono in ga tamkaj pokopljejo. To je zamorcem pravi praznik: plešejo, pojo, delajo tamtam in pijejo povrh zelo veliko. Kako žalostno, gnusno žalovanje!

Dočim ženske pri mrliču jokajo in tarnajo, se mladina igra in raduje na cesti. Črnici skrbe pravočasno za to, da si kupijo zamorske predpasnike, v katerih hočejo biti pokopani. Taki predpasniki so jako dragi, večkrat iz žameta ali žide. V življenju ljudje ne nosijo tako dragocenih predpasnikov. Nekateri si naroče krsto celo z Angleškega. Jaz poznam dvoje imenitnikov, ki imata vsak svojo krsto že nekaj let pripravljeno. Nekateri imajo veselje s tem, da kažejo bogate, drage predpasnike, ki bodo za njihov pogreb, in velikanske zaboje, v katere naj zapro njihove umrljive ostanke. Trdi se celo, da se včasih noter vležejo, da poskušajo, ali bo dosti prostorna njihova zadnja hiša. Pri zamorcih postanejo dnevi pokopavanja dnevi uživanja alkohola; stárčki čepe pri svoji Gin (žganjevi)-steklenici in se veselo zabavajo dober del dneva, ker se pogreb navadno vrši šele zvečer. Čudno res, da mrlič pokopavajo po solnčnem zahodu in da jih največ umrje ponoči. Večkrat sem imel priložnost opazovati pogreb domačinov. Mrlič leži stegnjen na slamnici; ženske si dajo veliko opraviti krog njega, da ga oblečejo in pripravijo za veliko pot v deželo skrivnosti. Namažejo ga belo in včasih tako, da bi ga lahko kdo smatral za kip ali za fetiškega malika; saj je tudi polno fetiškega nakita na njem. Medtem se seveda veliko popiva. Mrlič ima kajpada svojo pipo v ustih. Te zamorec nikdar ne pusti; nosi jo ob svoji strani, ona ga spremlja na vseh potih in gre ž njim v grob. Podobna je bila nekdanja usoda marsikatere žene, ki je bila s svojim možem živa pokopana; podobna tudi usoda sužnjev, ki so svojega gospoda spremljali v njegovo zadnje stanovanje ali pa so bili potem na njegovem grobu darovani. Ko bi pač te barbarske šege že izginile! Toda kdo pozna vse skrivnosti, ki se še skrivajo po afriškem grmovju? V mnogih vaseh kažejo še drevo, na katerem so morili človeške žrtve.

Vrnimo se k našemu mrliču! Njegova toaleta je gotova; ženske so še zmerom tu. Dan se nagiblje; pride ura, ko mrliča polože v krsto. Najprej dajo predpasnike, krožnike,

kresilo itd. noter in potem šele mrliča, ki ga pokrijejo s predpasniki; z razpeto veliko plahto skušajo te ceremonije prikriti očem gledalcev. Zdaj je vse gotovo in vzdignejo se k pogrebu. Vse ljudstvo naglas zavpije, nosači obstoje, gredo nazaj in spet naprej, iščejo morilca rajnega, zavdajavca. Zamorci ne verjamejo lahko na naravno smrt. Ne vidijo radi, da se tujci udeleže njihovega pogreba, prosijo jih, naj se odstranijo. Navadno se s strelom naznani, da je eden umrljivih zapadel večnemu pozabljenju.

Zanašamo se na pobožne vernike v Evropi, da bodo podpirali delo božje za oprostitev ubogih zamorcev iz vezi fetišizma, islamizma, mnogoženstva, alkoholizma itd., ki jih ponižujejo, privezujejo na zemeljsko grudo in jih ovirajo povzpeti se k Bogu, do nadnaravnega sveta. Krščanstvo počasi napreduje na „Obrežju slonove kosti“. Manjka delavcev božjih, misijonarjev; manjka potrebnih sredstev za ustanovitev novih postaj. Zgled belih, — pa nočem nikomur kratiti časti, — brezbriznost vseh, to so prikazni, ki nasprotujejo hitrejšemu razširjanju evangelija. — Na drugi strani so tudi materialne ovire velike. Prometna sredstva, pota skoro popolnoma neznana. Zelo težko je priti iz ene vasi v drugo: močvirnate nižave ovirajo občevanje. Večja središča pa so zvezana med seboj z morskimi plitvinami in rekami in kmalu bo železnica omogočila priti v kratkem času v notranjost. Celo „Obrežje slonove kosti“ je zelo vlažno; prepreženo je z gozdovi, plitvimi nižavami in lagunami. Rumenica se je v Basanu večkrat pokazala in zahtevala med Evropejci precej žrtev. Potem pridejo žolčne in močvirske mrzlice. Tudi te kruto pustošijo. Najstrašnejši sovražnik pa, ki zdravju belih najbolj škoduje in jim najbolj brani navaditi se na tropično podnebje je alkohol. Treba je torej poguma, da se mu odpoveš. Že za domačine je veliko zlo; žalostno toda resnično je, da se je na zahodu Afrike grozno razširilo pijančevanje — tudi sad „civilizacije“. Videl sem ljudi iz Senegalije, iz Zlatega brega Sierra Leone itd., večina je vdana pijači in vendar so te kolonije starejše ko naše „Obrežje slonove kosti“. Boj zoper alkohol tvori torej del civilizatoričnega dela v Afriki.

Jaz imam le eno željo; moje hrepenenje, moj ideal gre edino na to: delo spreobrnjenja tega ljudstva h krščanski veri in pravi civilizaciji in križev pot zoper alkohol neutrudno nadaljevati, postaviti ognjišča krščanskega mišljenja in zmernosti, kakor fizičnega in moralnega zboljšanja, kar naj prinese enako svetlim stolpom rešitev in blagor temu v senci barbarstva, brezbriznosti in nizkih nagonov hirajočemu ljudstvu.

Afrika nudi vsem iz Evrope izgnanim redovnikom obširno polje, ki potrebuje mnogo moči za obdelovanje. Ko bo zaspana afriška puščava začutila njih stopinje, vzdihnila bo iznenadena radosti in veselja, v pomladni svežosti bo zadrhtela samota, bujno cvetje bo zaduhtelo in omamljalo neizmerne planjave s prijetno vonjavo. In sredi te nove pomladi, med rosečim blagoslovom, se bo pripeljalo na temno zemljo božje kraljestvo, ki se bo, po molitvah in miloščinah velikodušnih src podpirano in pospeševano, vedno bolj širilo in razvijalo.

Kratek sestavek

reči, ki so se leta 1911. poslale v misijon.

Bogoslužne reči: 3 monštrance, 5 kelihov in paten, 4 ciboriji, 3 pari mašnih vrčkov z vso pripravo, 9 mašnih zvončkov, 4 kadilnice z ladjicami, 2 stavi kanon tablic, 10 mašnih knjig, 37 oltarnih svečnikov, 2 oltarna križa, 1 ablutorij, 5 večnih luči, 1 lestenec, 3 svetilniki, 3 obzidni svečniki, 1 tabernakelj, 1 oltarna podoba najsvetejšega Srca, 2 križa za procesijo, 1 posodica za sv. olje, 1 aspergil, 1 kustodij, 2 posodici za relikvije, 1 krstilna posodica, 1 steklena posoda. Skupna vrednost: K 2775.—.

Paramenti: 3 baldahini, 8 banderov za procesijo, 6 pluviale, 1 ornat, 1 mašni plašč, 4 dalmatike, 93 dovršenih mašnih oblek, 8 vela za blagoslov, 33 stol, 27 plaščkov za ciborije, 16 rdečih suknic za ministrante, 1 petorina, 5 burs, 46 burs za previdenje, 10 burs za sv. olje, 2 banderci za sv. zakrament, 1 velum za tabernakelj, 4 vela za kelihe, 3 vela za monštrance, 8 oltarnih blazin, 18 antependijev, 2 oltarni preprogi, 8 oltarnih prtov, 6 zvonovih vrvi, 4 blazinice za klečalnike, 1 biret, 15 m svilenega blaga, vezila, zavese. Skupna vrednost: K 5565.—.

Cerkveno perilo: 59 alb, 93 korokov, 137 humeralijev, 41 cingula, 78 oltarnih prtov, 24 prtov za spodnji del oltarja, 14 obhajilnih prtov, 9 oltarnih pogrinjal, 60 korokov za ministrante, 178 korporalijev, 296 purifikatorijev, 243 pal, 102 robca za umivanje rok, 150 robcev za lavabo, 49 ovratnikov za štole, 34 brisalk za zakristijo, 1 prt za večernice, 1 prt za Marijin oltar, 17 antependijev, različni namizni prtčiči, zavese za kapelo, vezila. Skupna vrednost: K 4535.—.

Različni darovi: 2 kipa, ki se lahko prenese, sv. Filomena in sv. angeli varih, 1 kip Matere božje, 1 kip Srca Jezusovega in 1 Srca Marijinega, 1 kip sv. Družine, 2 angela s triročnimi svečniki, 1 praški Ježušček, 34 malih kipov, 1 luška votlina, 3 križi, ki lahko stojijo, 9 oljnatih podob, 14 oljnatih risb, 77 podob z okvirji, okoli 3650 rožnih vencev, 1676 škapulirjev, okoli 3200 svetinj, okoli 225 razpel in križev, 6×14 postajnih podob, 33 angela s triročnimi svečniki, 1 praški Ježušček, 14 oltarnih svetilnic, sveče, umetne cvetlice, venčki za prvo obhajance, mali darovi, večje in manjše podobe svetnikov. Skupna vrednost: K 1950.—.

Različne knjige in brošure v vrednosti K 165.—.

Oblačila: 933 oblačil za zamorce, 198 srajc, 133 predpasnikov, 270 prtov, 30 oblačil za moške, 68 za ženske, 159 za dečke, 20 bluz, 147 parov nogavic, 14 gr. volnenih robcev, 65 robcev, 91 različnih oblačil, 262

kosov posteljnega perila in prtenine, 24 kosov namizne oprave, 255 žepnih robcev, 1 plašč za dež, 1 talar, 1 jopič, 1 duhovska obleka, 1 pelerina, 5 preprog, sukneni ostanki, tvarine in cembri za okrašenje, ovratne rute, perilo za male otroke, pajčolani, namizna preproga, zavratniki, ovratniki, manšete, bombaževi in volneni ostanki, perilo za gobave, 108 m platna, obuvalo. Skupna vrednost: K 4175.—.

Materijal za pisanje in ročna dela: Skupna vrednost: K 110.—.

Različno: Različno pohištvo in kuhinjske posode, mala orodja, 1 gašper; jedilno orodje, mnogo steklenih gumbov, stekleni obročki in biseri, 1 budilka, žepni noži, torbe in nahrbtniki, klobuki, platno za obvezo in šarpije, zdravila, kadilo, suho sočivje, semena, igrače, okraski za božično drevo itd. Skupna vrednost: K 625.—.

Skupna vsota vrednosti: K 19'900.—.

Dalje **knjige** iz naše misijonske tiskarne v „Maria Sorg“: 1677 velikih katekizmov v hivaramskem jeziku, 6546 vezanih katekizmov v kisvahilskem jeziku, 18.600 spravnih molitvic v kisvahilskem jeziku, 4983 abecednikov v sindebelskem jeziku, 77 molitvenikov v sesotskem jeziku, 65 katekizmov v jeziku Duala, 70 komadov trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa v jeziku Duala, 47 komadov svetopisemske zgodovine v jeziku Kinyanja, 551 komadov slovarja gengbe-francosko, 72 Culu-abecednikov.

Zapiski Družbe sv. Petra Klaverja.

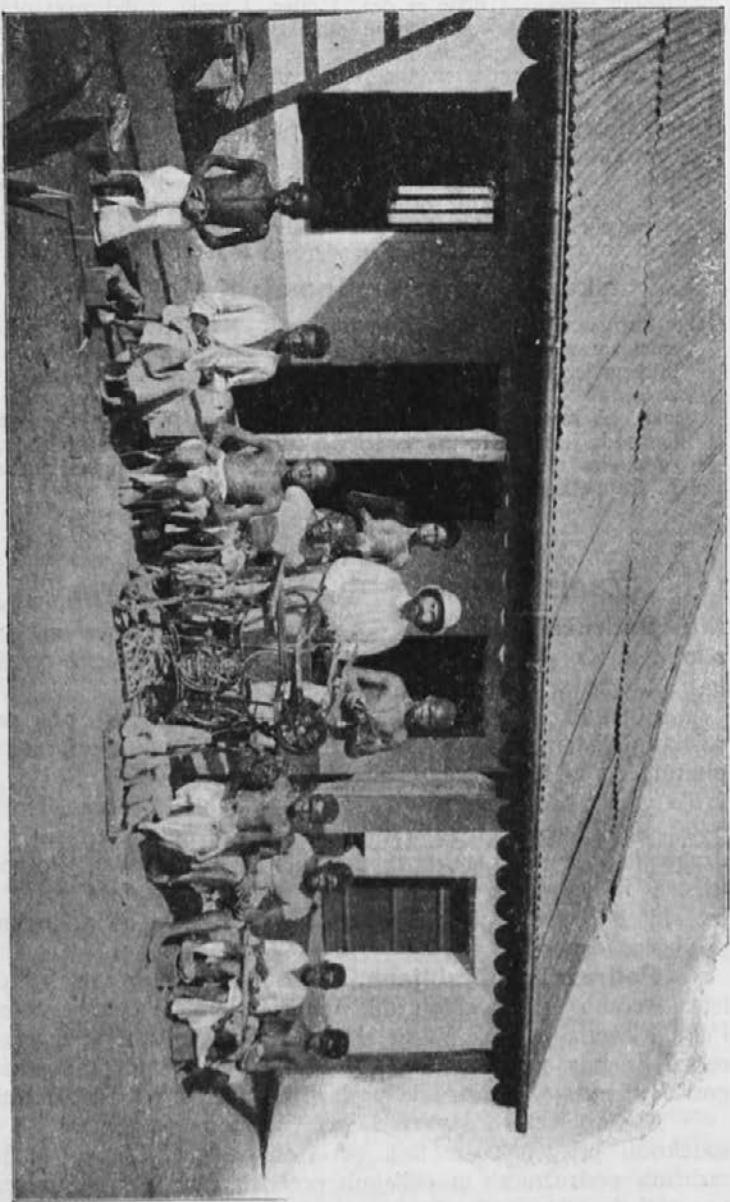
Podružnica Dunaj. 3. sušca. Za afrikanske misijone zelo delujoča dekliska družba v Rodaunu je uprizorila otroško igro: „Kako se da zamorca belo umiti.“

30. sušca. Pod predsedstvom Nj. ces. visokosti gospe nadvojvodinje Marije Kristine so se zbrale dame komiteja v Družbeni pisarni, da bi se končno pogovorile o uspehu veselice, ki se je vršila v prid afriškimi misijonom. Čisti dobiček je znašal okoli 5400 K. Z veseljem so vse dame pozdravile načrt, da bi se drugo leto 9. svečana zopet priredila enaka veselica. Pokroviteljstvo je vnovič prevzela Nj. ces. visokost, pričujoče gospe so pa obljubile svojo pomoč. Nj. ces. visokost nadvojvoda Bogomir je obiskal danes naš muzej.

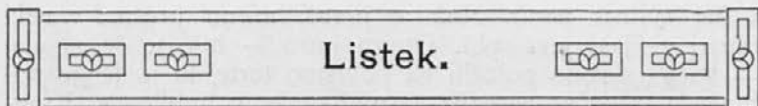
Podružnica Ljubljana. Kakor vsako leto se je tudi letos svečano praznoval praznik nebeške varihinje Družbe svetega Petra Klaverja praznik Marije, Matere dobrega sveta. V Križanski cerkvi je bila maša z dvema blagoslovoma, popoldne pa blagoslov s pridigo. Govoril je preč. g. P. Valerijan Učak, O. Teut.

Naj dobrotljivo Materino Srce Marijino vse poplača, ki so sodelovali pri tej kakor tudi pri vseh cerkvenih slovesnostih v različnih podružnicah in oddajnih postajah Družbe in ki so pripomogli do tako lepih uspehov.

Črevljarska delavnica v jezuitskem misijonu Chipanga.

Povest o srebrnjaku, ki bi bil rad šel v Afriko.

(Dalje.)

Ko se je naš prijatelj spet zavedel, je že bil na novem bivališču. Položaj ni bil sicer, kakor je v svoji bistroumnosti takoj spoznal, sijajen, pa vseeno boljši, nego je bil v groznem lokalu fijakerjevega žepa.

Ležal je skupaj s sodrgo obrabljenih dvajsetic, desetih in bakra na preprosti leseni mizi v ubožnem podcestnem stanovanju. Bil je pozno na večer in viseča petrolejka je motno obsevala mešano družbo pod njo. Kako rad bi se bil naš srebrnjak nekoliko solnčil ob tej luči in kazal svojo vzvišenost preprostemu ljudstvu okoli sebe! Toda nekaj nevoščljivih bakrovcev, ki so ga pokrivali s svojimi umazanimi telesi, mu tudi tega nedolžnega veselja ni privoščilo. Ko je ravno premišljal o sredstvih, kako bi se postavil pred svojimi novimi posestniki, se je zaslíšal v bližini oduren glas, po katerem je kmalu spoznal svojega novega gospodarja. „Hrani tole, stara; ti bolj razumeš denar zaklepati ko jaz. Skupiček danes ni bil ravno slab. Samo eno desetko mi pusti za redkev in pivo.“

„Božji dar si ti za nas, možiček,“ je šepnila mehko. „Otroci naj vedo, kako dober oče si jim. Na, vzemi, kar potrebuješ, saj si tako grenko zaslužil.“

Pa je šla roka čez kopico, da je prišla cela družba v čisto drugo lego. Pri tej priložnosti je bil naš srebrnjak rešen zadušljivega bakra in v neskaljeni lepoti so se zasvetile njegove blage poteze. Vpliv njegove nenadne prikazni je bil zmagujoč.

„O joj! stari. Meni se zdi, tu si čisto nov srebrnjak prinesel domov!“ (V tem trenutku pograbitna našega prijatelja dva tenka koščena prsta in ga neseta bliže k luči.) „To mi pa prav pride. Jutri je rojstni dan našega Ludvika. Pa mu damo ta srebrnjak gor na torto. Je veliko večji vtis kakor od zamazane papirnate cunje, kakršne drugače nosiš domov.“

Predlogu se ni ugovarjalo — in tako je bila usoda našega prijatelja vsaj za prihodnje dni odločena. Ali bo pač prišel bliže svojemu cilju? Eno korist mu je vsaj takoj prineslo. Izločen je bil iz svoje nizke okolice in skrbno zavít

v bel svilnat papir. Noč je precej mirno prespal v neki omari v fijakerjevi sobi. Drugo jutro — bilo je še zgodaj — so ga skrbno položili na površino torte, ki jo je gospodinja lastnoročno naredila za god svojemu ljubljencu. Kroginkrog je nateknila veliko voščenih svečic in jih nažgala, in naš srebrnjak, vzpodbujen po blagodejnem vplivu žarkov, je pozabil za malo časa dvomljive občutke strahu in veselja, ki jih je zbudila v njem mladostna oseba njegovega novega lastnika. Kakšno bodočnost je smel pričakovati? Kam bo peljala ta sprememba posestnika? V najboljšem slučaju v predal kakega slaščičarja, mogoče tudi v kaso cirkusovega ravnatelja! O groza! Cirkus in Afrika! Kako se je ubogi srebrnjak vedno bolj in bolj oddaljeval svojemu cilju, o katerem je veliko sanjal. Nudila se mu je prilika, v puščici svojega novega gospoda nekaj dni premišljevali o bližnji bodočnosti. Slednjič — prvo nedeljo po Ludviku — se je prikazal pravi trenutek odločitve. „No,“ si je mislil naš prijatelj, „boljše je najhujše, kakor ta mučna negotovost!“ (Iz tega se vidi, da je srebrnjaška filozofija zelo podobna človeški.)

Na srečo je bilo tudi v telovnikovem žepu omenjenega Ludvika, v katerega je romal zdaj srebrnjak, nekaj pripravnih luknjic za kukanje. Bil je krasen poleten dan. Mati se je bila peljala v Döbling k teti, oče je bil v „delu“ (fijakarji spadajo k tisti vrsti posebnih ljudi, kakor natakariji, pismonoše itd., ki le za spremembo potrebujejo sedmi dan v tednu za počitek), in naš srečni lastnik srebrnjaka je — potem ko je domače naloge kot priden učenec vestno dokončal — dobil dovoljenje, da si po svojem godu naredi še en lep dan.

(Konec prih.)

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja mes. mal. srpana.

Dne 7. malega srpana, na praznik sv. Krvi Jezusove.

Dne 25. malega srpana, na praznik sv. apostola Jakoba.

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misljskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.